

Ledare

Svensk förening för Beroendemedicin

Jag sitter nu i mellandagarna och tänker tillbaka på året som varit, och vad vi har framför oss. Inom vårt fält har 2024 på riksplanet varit ett "mellanår", utan några dramatiska förändringar eller reformer. Men det i sig är något av en besvikelse. När Samsjuklighetsutredningen presenterades häromåret möttes den ju främst av hejarop, och knappast av något politiskt motstånd överhuvudtaget. Även ett antal aktörer som tio år tidigare varit kritiska mot Missbruksutredningen var nu i stort sett positiva, inte minst till det centrala förslaget om att samla behandlingsansvaret inom sjukvården.

Min förhoppning var därför att orden relativt snabbt skulle bli till handling, och att huvuddelen av förslagen skulle bli verklighet redan inom några år. Men än har det inte skett någonting, vilket är oroväckande med tanke på hur lång tid sådana här förändringsprocesser tar, även när de väl har inletts. De höjda ambitioner för beroendevården som avspeglades i utredningens förslag kräver ju resurser, framför allt tillgång till välutbildad personal, för att kunna förverkligas. Men istället för att satsa framåt präglas verksamheten i många regioner idag av smärtsamma neddragningar, och fortbildning tycks på en del håll betraktas som en onödig lyx. Osäkerheten kring hur den övergripande strukturen för vården kommer bli i framtiden gör det också svårt att planera långsiktigt, både för sjukvård, socialtjänst och statliga institutioner.

Detta är naturligtvis stora frågor, som inte avgörs inom professionsföreningar utan kräver politiska beslut. Men i den situation som nu uppstått tror jag att vår förening behövs mer än någonsin. Det märktes särskilt tydligt under vår vetenskapliga konferens i Göteborg i november, som för mig var en av årets höjdpunkter. De intressanta föreläsningarna och mötena med kollegor från hela landet var verkligen inspirerande, och det var roligt att efteråt ta del av de översvallande positiva utvärderingarna från er som deltog.

Att vi kunde hålla konferensen avgiftsfri var en förutsättning för att så många skulle ha möjlighet att delta, och ett frikostigt bidrag från forskningsrådet Forte var därför mycket betydelsefullt. Konferensen arrangerades ju tillsammans med Förening för Svenska Föreningen för Alkohol- och Drogforskning (SAD), ett fruktbart samarbete som vi ska se till att fortsätta med framöver, så att vi med gemensamma krafter kan ordna fler arrangemang av denna höga klass.

Vad väntar då under nästa år? För vår förenings del ser jag särskilt fram emot vår studieresa till London i april. Vi ska också se till att ordna ett vetenskapligt möte, även om inga detaljer kring det är bestämda ännu. Under 2025 kommer också Socialstyrelsen påbörja arbetet med nya nationella riktlinjer för beroendevården, förhoppningsvis med inspiration från den omfattande SBU-rapport om psykiatrisk samsjuklighet vid beroende som publiceras i vår.

Om jag fick önska något inför det kommande året vore det att få se politisk handlingskraft när det gäller att utveckla beroendevården i positiv riktning, medan vi ännu har välgrundade utredningsförslag aktuella. Hoppet lever!

Joar Guterstam
Ordförande